

การวิเคราะห์โครงสร้างภาษาในการแปลชื่ออาหารไทย

เป็นภาษาอังกฤษ

An analysis of language structures used in translating

Thai food names from Thai to English

นูรีดา สะมุ* นูรีมัน ตาเฮร์¹ และ มานีชะ ดอลอ¹

Nurida Samu^{1*}, Nureeman Tahey¹ and Manisah Dolo¹

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) วิเคราะห์รูปแบบกลวิธีการแปลชื่ออาหารไทยจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษในภัตตาคารโรงแรมเขตพื้นที่จังหวัดยะลา จังหวัดปัตตานีและจังหวัดนราธิวาส และ (2) เพื่อเปรียบเทียบรูปแบบกลวิธีการแปลชื่ออาหารภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ โดยมีกลุ่มตัวอย่างคือ โรงแรมซีเอส จังหวัดปัตตานี โรงแรมราม่า จังหวัดยะลาและโรงแรมธารา จังหวัดนราธิวาส เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยคือ แบบบันทึกข้อมูลที่ใช้เพื่อเก็บข้อมูลการใช้รูปแบบโครงสร้างภาษาในการแปลชื่ออาหารไทยเป็นภาษาอังกฤษ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า ผู้แปลใช้รูปแบบการแปล 7 วิธี คือ การแปลตรงตัว การเพิ่มคำ การตัดคำ การตัดคำและการเพิ่มคำ การตีความ การทับศัพท์และการแปลแบบอื่น ๆ โดยพบการแปลแบบเพิ่มคำมากที่สุด และการแปลแบบทับศัพท์อยู่ในระดับที่น้อยที่สุด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าโรงแรมแต่ละแห่งแปลรายการอาหารไทยในรูปแบบที่มีความคล้ายคลึงกัน โดยมีการเพิ่มคำเพื่อทำให้ผู้มาใช้บริการเกิดความเข้าใจในลักษณะอาหารแต่ละรายการให้มากที่สุด

คำสำคัญ: โครงสร้างภาษา, การแปล, กลวิธี, ชื่ออาหารไทย

¹ สาขาภาษาอังกฤษศิลปศาสตรบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา จังหวัดยะลา 9000

¹ Program English Liberal Arts, Faculty of Humanities and Social Sciences, Yala Rajabhat University, Yala Province 9000

* Corresponding author email: Manisahdolo@gmail.com

Abstract

The purposes of this research were: Z1) to analyze the language structures found in translating Thai food names from Thai to English and (2) to collect patterns of the food names translation at the hotel restaurants in three southern provinces. The samples were C.S Hotel, Pattani, Rama Hotel, Yala and Tara Hotel, Narathiwat. The research instrument was data recording form used to collect data of using language structure patterns in translating the food names. Data analysis used percentages.

The finding showed that the translation patterns could be classified into seven categories as follows: literal translation, addition, deletion, addition and deletion, interpretation, transliteration and miscellaneous translations. Translating the food names by adding words was most while transliteration was least. The finding also showed that Thai food names translated from Thai to English in each hotel are quite similar; some words are added to clear understanding of clients as much as possible.

Keywords: language structures, translation, strategies, Thai food names

บทนำ

อาหารนับเป็นสิ่งวัฒนธรรมประเภทหนึ่งซึ่งแสดงถึงเอกลักษณ์ประจำชาติอย่างหนึ่ง ที่ได้รับการสั่งสมและถ่ายทอดมาอย่างยาวนาน ลักษณะภูมิประเทศ และภูมิอากาศได้ส่งผลกระทบต่อทรัพยากร ซึ่งเป็นวัตถุดิบในการปรุงอาหาร และส่งผลให้เกิดความแตกต่างของลักษณะ และรสชาติของอาหารในแต่ละพื้นที่ การปรุงอาหารในแต่ละประเทศนั้นได้รับการถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่นจนกลายเป็นวัฒนธรรมที่ฝังาม อาหารไทยนับเป็นอาหารประจำชาติที่ได้รับความนิยม และสร้างชื่อเสียงให้เป็นที่รู้จักกับผู้คนทั้งใน และนอกประเทศ นักท่องเที่ยวจำนวนมากเดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยโดยมีจุดประสงค์หลักคือ ได้ชิมอาหารไทยที่มีรสชาติดั้งเดิม ส่งผลต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจภายในประเทศ และมีส่วนทำให้ประเทศไทยเป็นที่รู้จักเพิ่มมากขึ้น คำเรียกชื่ออาหารไทยนับเป็นสิ่งสำคัญ ประการหนึ่งที่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงความอุดมสมบูรณ์ของวัตถุดิบที่นำมาปรุงอาหาร วัฒนธรรมอาหารที่มีความแตกต่างกัน

การแปลได้เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการเรียกชื่ออาหารไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อต้องถ่ายทอดเป็นภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาที่ชาวต่างชาติ ส่วนใหญ่สามารถเข้าใจได้ การแปลไม่เพียงแต่ทำให้เกิดการสื่อสารทางวัฒนธรรมเท่านั้นแต่ยังเป็นการเผยแพร่ความดีงาม

ของอาหารไทยให้กับชาวโลกได้รับรู้ ผู้แปลจำเป็นต้องมีทักษะในด้านภาษาไทย และภาษาอังกฤษเป็นอย่างดีเพื่อให้การแปลรายชื่ออาหารนั้นมีความถูกต้อง สร้างความเข้าใจที่ตรงกันระหว่างผู้สื่อสาร และผู้รับสาร ดังที่เลเดแรร์ (2540: 8) อ้างถึงในปริมา มัลลิกามาส (2551) ได้กล่าวไว้ว่า การแปลเริ่มจากการเข้าใจความหมาย จากภาษาหนึ่ง และสื่อความหมายที่เข้าใจออกมาเป็นอีกภาษาหนึ่ง นอกจากนั้นผู้แปลยัง ต้องเข้าใจ และวิเคราะห์ภาษาต้นฉบับ (Source Language) ทั้งในด้านของการใช้ภาษา และวัฒนธรรมจึงจะสามารถถ่ายทอดสารที่ถูกต้องสู่ภาษาปลายทาง (Target Language) ได้ อัจฉรา ไล่ด้ตรูไกล (2548: 14) กล่าวว่า “การแปลคือการถ่ายทอดความหมายจากภาษาหนึ่ง ไปสู่อีกภาษาหนึ่งให้ได้ตรงกัน ซึ่งเท่ากับว่าผู้แปลต้องพยายามให้อ่านที่อ่านข้อความแปล เข้าใจสิ่งเดียวกันกับผู้อ่านข้อความจากต้นฉบับ” ร้านอาหารหรือโรงแรมต่าง ๆ มักจะบรรจุ รายชื่ออาหารไทยที่เป็นที่รู้จักลงในเมนูให้ลูกค้าชาวต่างชาติได้เลือกสรร นอกจากนั้นได้ เพิ่มเติมรายการอาหารไทยที่มีความพิเศษ หรือมีเฉพาะในบางท้องถิ่น เพื่อเป็นจุดขายให้ ผู้ใช้บริการอาหารไทยชนิดเดียวกันอาจมีชื่อเรียกเป็นภาษาอังกฤษที่แตกต่างกัน แต่จุดประสงค์หลักของผู้ประกอบการคือ ต้องการสื่อสารให้ลูกค้ามีความเข้าใจที่ตรงกันใน รายชื่ออาหารไทยที่ให้บริการ ซึ่งได้รับการแปลเป็นภาษาอังกฤษ ผู้แปลบางราย อาจใช้การเพิ่มคำ เพื่อให้ลูกค้ามีความเข้าใจมากยิ่งขึ้น ขณะที่บางรายใช้วิธีการแปล ด้วยการทับศัพท์ถอดเสียงตามชื่อที่เรียกขานในภาษาไทย ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะ ของร้านอาหารในแต่ละพื้นที่ที่จะดำเนินการตามความเหมาะสม

ชนกพร อังคุวิริยะ (2557) ได้ศึกษาโครงสร้างคำเรียกชื่ออาหารภาษาไทยท้องถิ่น ภาคใต้ของกลุ่มชาติพันธุ์ 3 กลุ่ม ได้แก่ ชุมชนท้องถิ่นไทยดั้งเดิม ชุมชนไทยเชื้อสายมาเลย์ และชุมชนไทยเชื้อสายจีนในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา รวมทั้งสิ้น 81 คน ผลการศึกษา พบว่าจากโครงสร้างของคำเรียกชื่ออาหารซึ่งประกอบด้วยคำเรียกชื่ออาหารควา 284 คำ คำเรียกชื่ออาหารหวาน 76 คำ สามารถจำแนกเป็นคำหลักได้ 4 กลุ่ม ได้แก่ ประเภทของ อาหาร เช่น แกง ข้าว ก๋วยเตี๋ยว เป็นต้น วิธีการประกอบอาหาร เช่น ต้ม ตุ่น นึ่ง ผัด เป็นต้น วัตถุดิบในการประกอบอาหาร เช่น ปลาหมึก กุ้ง เนื้อ ขาหมู ไข่ เป็นต้น และลักษณะของ อาหาร เช่น ผอยทอง เป็ยกปุ่น เป็นต้น

จากที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาการใช้โครงสร้างภาษาในการแปลรายชื่ออาหารไทยที่มีให้บริการภายในภัตตาคารโรงแรมเขตพื้นที่สามจังหวัด ชายแดนภาคใต้ คือ จังหวัดยะลา จังหวัดปัตตานีและจังหวัดนราธิวาสเป็นภาษาอังกฤษ

โดยในพื้นที่ดังกล่าวมีนักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามาใช้บริการ ความแตกต่างในด้านลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ทำให้ คำเรียกชื่ออาหารในพื้นที่นี้มีความน่าสนใจ ซึ่งผลจากการวิจัยจะทำให้เห็นถึงความหลากหลายในการใช้โครงสร้างภาษาในการแปลชื่ออาหารไทยเป็นภาษาอังกฤษ โดยผู้ที่มีความสนใจศึกษาเรื่องวัฒนธรรมด้านอาหารไทยหรือประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้สามารถนำข้อมูลที่ได้มาใช้อย่างประโยชน์หรือนำไปศึกษาเพิ่มเติมได้ในอนาคต

วัตถุประสงค์งานวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์รูปแบบกลวิธีการแปลชื่ออาหารไทยในภัตตาคารโรงแรมเขตพื้นที่จังหวัดยะลา จังหวัดปัตตานี และจังหวัดนราธิวาส
2. เพื่อเปรียบเทียบรูปแบบกลวิธีการแปลชื่ออาหารภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษในภัตตาคารโรงแรมเขตพื้นที่จังหวัดยะลา จังหวัดปัตตานีและจังหวัดนราธิวาส

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณกับการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโครงสร้างภาษาในการแปลชื่ออาหารไทยเป็นภาษาอังกฤษและแสดงลักษณะการแปลรายชื่ออาหารในรูปแบบต่าง ๆ โดยเก็บข้อมูลจากโรงแรมในจังหวัด ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส

กลุ่มประชากร คือ โรงแรมในจังหวัดยะลา ปัตตานีและนราธิวาส โดยใช้วิธีการเลือกแบบหลายขั้นตอน

กลุ่มตัวอย่าง คือ โรงแรมราม่า จังหวัดยะลา โรงแรมซี.เอส จังหวัดปัตตานีและโรงแรมธารา จังหวัดนราธิวาส

เครื่องมือวิจัย คือ แบบบันทึกข้อมูล ได้แก่รายชื่ออาหารไทยที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเมนูอาหารภายในภัตตาคารโรงแรม 3 แห่งในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้รวมทั้งสิ้น 141 รายชื่อ และได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่เลือกรายการอาหารแบบเจาะจงโดยเลือกเฉพาะอาหารคาว จากนั้นนำรายชื่ออาหารมาจำแนกตามรูปแบบโครงสร้างภาษา ตามกลุ่มประเภทและนำมาประมวลผล เพื่อคำนวณหาความถี่และสถิติรวมถึงลักษณะโครงสร้างที่ใช้ในการแปล

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาดาร่า และเอกสารที่เกี่ยวข้องภูมิหลังทางวัฒนธรรมด้านอาหารไทย เพื่อกำหนดขอบเขตการวิจัย จากนั้นจึงได้ดำเนินการติดต่อโรงแรมที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยเพื่อขอรับรายชื่ออาหารไทยที่ให้บริการแล้วนำรายชื่ออาหารดังกล่าวมาคัดเลือกเฉพาะอาหารคาวจำนวน 141 ชื่อ หลังจากนั้นผู้วิจัยจำแนกเป็นกลุ่มประเภทของโครงสร้างภาษาที่ใช้ และได้หาค่าสถิติเพื่อมาเปรียบเทียบรูปแบบการแปลชื่ออาหารภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และได้บันทึกข้อมูลที่ได้เพื่อนำไปประมวลผลการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลเมนูอาหารจากกลุ่มตัวอย่างคือโรงแรม 3 แห่งในสามจังหวัดชายแดนใต้ โดยผู้วิจัยเลือกรายชื่อเมนูอาหารประเภทอาหารคาวทั้งหมด 141 ชื่อ โดยใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง การรวบรวมข้อมูลดำเนินการในปีการศึกษา 2559 ระหว่างเดือนมกราคม – มีนาคม 2560

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนาในการหาค่าร้อยละจากความถี่ในการแปลรายชื่ออาหารไทยเป็นภาษาอังกฤษในแต่ละโรงแรม สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหาที่พบในการแปลรายชื่ออาหาร

ผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์รูปแบบในการแปลชื่ออาหารภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้ผลการวิจัยดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 รูปแบบการแปลชื่ออาหารภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

รูปแบบการแปล	โรงแรมที่ 1 (N=83)		โรงแรมที่ 2 (N=30)		โรงแรมที่ 3 (N=28)		รวม
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	
1. การแปลตรงตัว (Literal translation)	4	4.82	7	23.33	2	7.14	9.22
2. การเพิ่มคำ (Addition)	45	54.22	11	36.67	15	53.57	50.35
3. การตัดคำ (Deletion)	5	6.02	1	3.33	3	10.71	6.38
4. การตัดคำ+การเพิ่มคำ (Deletion+ Addition)	10	12.05	4	13.33	0	0.00	9.93
5. การตีความ (Interpretation)	8	9.64	4	13.33	4	14.29	11.35
6. การทับศัพท์ (Transliteration)	1	1.20	1	3.33	1	3.57	2.13
7. การแปลแบบอื่น ๆ (Miscellaneous translations)	10	12.05	2	6.67	3	10.71	10.64

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่ารูปแบบการแปลมีทั้งหมด 7 รูปแบบดังตารางข้างต้น ซึ่งทั้งสามโรงแรมมีการใช้รูปแบบการแปลรายชื่ออาหารทุกรูปแบบยกเว้นโรงแรมที่ 3 ที่ไม่มีการแปลแบบการตัดและเพิ่มคำ โดยพบการแปลด้วยการเพิ่มคำมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 50.35

ตารางที่ 2 รูปแบบการแปลคำเรียกชื่อรายการอาหารไทยเป็นภาษาอังกฤษในโรงแรมที่ 1

ลำดับที่	รูปแบบการแปล	ชื่ออาหารภาษาไทย	ชื่ออาหารภาษาอังกฤษ
1	การแปลตรงตัว	เนื้อปลาผัดเปรี้ยวหวาน ไข่เจียว ข้าวผัดปลาทูน่า, ไข่ดาว, แกงจืดเต้าหู้ย่น ข้าวอบสับปะรด	Stir Fried Sweet and Sour Fish Omelet Tuna Fish Fried Rice, Fried Egg, Bean Curb, Clear Soup Baked Rice Pineapple
2	การเพิ่มคำ	เนื้อทอดแดดเดียว ปลา, ไก่, กุ้ง ผัดเครื่องแกง ราดข้าว ข้าวผัดทูน่าโหระพา ข้าวผัดปลาสดกะเพรา กรอบ, ไข่ดาว, แกงจืด ไข่เค็มผัดพริกชี้หูสด, แกงจืด, ข้าวสวย ข้าวผัดกะเพรากุ้งสด, ไข่ดาว, แกงจืด ผักน้ำผัดน้ำมันหอย ผัดผักคะน้าน้ำมันหอย ผักกาดแก้วผัดน้ำมันหอย หน่อไม้ฝรั่งผัดกุ้ง	Deep Fried Dry Beef Deep Fried Fish Fillet, Chicken, Shrimp with Curry on Rice Deep Fried Rice with Tuna Fish and Sweet Basil Leave Fried Rice with Gourami Fish Crispy Basil Leave, Fried Egg, Clear Soup Stir Fried Salted Egg with Fresh Chillies, Clear Soup, Steamed Rice Fried Rice with Minced Prawn and Basil Leave, Fried Egg, Clear Soup Stir Fried Water Cress Vegetable with Oyster Sauce Stir Fried Kale in Oyster Sauce Stir Fried With Green in Oyster Sauce Stir Fried Shrimp with

ลำดับที่	รูปแบบการแปล	ชื่ออาหารภาษาไทย	ชื่ออาหารภาษาอังกฤษ
			Asparagus
		มะระผัดไก่, ไช้, กุ้ง	Stir Fried Chicken, Egg, Shrimp with Bitter Melon
		เนื้อปลาผัดพริกไทยดำ	Stir Fried Fish in Black Pepper Sauce
		เนื้อปลาผัดต้นกระเทียม	Stir Fried Fish With Garlic Spring
		เนื้อปลาทอดกระเทียม	Deep Fried Fish With Garlic
		เนื้อปลาทอดขมิ้น	Stir Fried Fish Fillet with Turmeric
		กุ้งผัดผงกะหรี่	Stir Fried Prawn with Curry Powder
		กุ้งผัดน้ำพริกเผา	Stir Fried Prawn in Roasted– Chilies sauce
		ไก่ซอสครีมมะนาว	Fried Chicken with Lemon Cream
		ไก่ผัดเม็ดมะม่วง	Stir Fried Chicken and Cashew Nut
		ไก่ผัดพริกไทยดำ	Fried Chicken with Black Pepper Sauce
		ไก่ผัดน้ำมันหอย	Stir Fried Chicken with Oyster Sauce
		เนื้อปูผัดกะหรี่	Fried Crab Meat with Curry Powder
		เนื้อปูผัดน้ำพริกเผา	Fried Crab Meat in Roast Chilies Sauce
		ปูนิ่มผัดพริกไทยดำ	Fried Soft Shell Crab with Black Pepper
		ปลาหมึกผัดผงกะหรี่	Deep Fried Squid with Curry

ลำดับที่	รูปแบบการแปล	ชื่ออาหารภาษาไทย	ชื่ออาหารภาษาอังกฤษ
			Powder
		ปลาหมึกน้ำพริกเผา	Stir Fried Squid in Roast Chilies Sauce
		เนื้อผัดน้ำมันหอย	Stir Fried Beef with Oyster Sauce
		เนื้อผัดพริกไทยดำ	Deep Fried Beef with Black Pepper
		แกงจืดเต้าหู้, กุ้ง, ไก่สับ, สาหร่าย	Clear Soup Tofu with Prawn Minced Chicken and Seaweed
		แกงจืดลูกชิ้น, กุ้ง, ไก่สับ, สาหร่าย	Clear Soup with Fish Ball, Prawn Minced Chicken and Seaweed
		แกงจืดวุ้นเส้น	Clear Soup with Glass Noodle Tofu
		แกงไตปลา	Fish Kidney Curry Southern Style
		ข้าวผัดคะน้าปลาเค็ม	Fried Rice with Kale Salted Fish
		ข้าวราดหน้ากุ้ง	Fried Rice with Shrimp
		เป็ดผัดพริกไทยดำ	Fried Duck with Black Pepper Sauce
		เป็ดกะเพรากรอบ	Baked Duck with Crispy Basil Leave
		ข้าวผัดขมิ้นปลากะพงทอด	Deep Fried Rice with Deep Fried White Snapper in Turmeric
		ผัดผักบุ้งไฟแดง	Morning Glory Stir Fried with Oyster Sauce

ลำดับที่	รูปแบบการแปล	ชื่ออาหารภาษาไทย	ชื่ออาหารภาษาอังกฤษ
		เป็ดน้ำแดง-หมั่นไถ่	Duck in Brown Gravy with Chinese Steamed Bun
		น้ำพริกมะม่วง	Minced Mango in Thai Paste
		น้ำพริกไข่เค็ม	Minced Salted Egg in Thai Paste
		ผัดกะเพราไก่, เนื้อ	Choice Of Stir Fried Chicken Beef with Basil Leave
		เนื้อกระทะร้อน	Special Beef on Hot Pan
		แกงเขียวหวานไก่, เนื้อ	Chicken, Beef in Green Chilies Paste Curry
		แกงเป็ดย่าง	Roasted Duck in Red Chiles Paste Curry
3	การตัดคำ	ผัดผักรวมมิตร	Mixed Fried Vegetable
		กุ้งผัดเปรี้ยวหวาน	Sweet and Sour Prawn
		กุ้งใหญ่หนึ่งหมสัด	Streamed River Prawns
		ไก่ผัดเปรี้ยวหวาน	Sweet and Sour Chicken
		ปูนิ่มทอดกระเทียมพริกไทย	Fried Soft Shell Crab with Garlic
4	การตัดคำ + การเพิ่มคำ	ข้าวผัดพริกขิง, ปลาตุ๋นฟู, ไข่พะโล้	Fried Rice chilies Paste, Deep Fried Catfish, Double Boiled Egg with Herbs
		น้ำพริกกะปิ	Thai Anchovy Paste
		น้ำพริกกุ้งเสียบ	Dry Prawn in Thai Shrimp Paste
		น้ำพริกกุ้งสด	Minced Prawn in Thai Shrimp Paste
		เป็ดอบขอยอดผัก	Duck with Kai-la in Gravy Sauce
		กุ้งชอลแดง	Fried Prawn with Sauce

ลำดับที่	รูปแบบการแปล	ชื่ออาหารภาษาไทย	ชื่ออาหารภาษาอังกฤษ
		แกงเลียงกุ้งสด	Mixed Vegetable soup with Fresh Prawn
		แกงเขียวหวานผัดแห้งไก่, เนื้อ, กุ้ง	Fried Green Curry with Chicken Beef or Shrimp
		เนื้อทอดกระเทียมพริกไทย	Deep Fried Beef with Garlic Chicken with Lemon
		ไก่ต้มซ่า	Flavored Coconut Milk Soup
5	การตีความ	ข้าวผัดไทยเดิม	Turmeric Curry Paste Fried Rice
		น้ำพริกโจร	Chop Combination with Shrimp in Shrimp Paste
		ผัดซีเม่าไก่, เนื้อ	Fried Chicken, beef with Spicy Basil Leave
	การตีความ + การแปลตรงตัว	แกงจืดรวมมิตร	Combination Clear Soup
		ข้าวผัดน้ำพริกขี้หนู	Fried Rice with Shrimp Paste Style
		ผัดเผ็ดไก่	Chicken in Red Chilies Paste Curry
		เป็ดนํ้ามะขามทรงเครื่อง	Deep Fried Duck with Tamarind Sauce
		โป๊ะแตก	Seafood Soup With Basil Leave
6	การทับศัพท์ การทับศัพท์ + การเพิ่มคำ	ไก่เบตง	Baetong Steamed Chicken
7	การแปลแบบอื่น ๆ -การเปลี่ยนแปลง ส่วนผสม/ส่วน	ข้าวคลุกกะปิ	Deep Fried Rice with Shrimp Pastes

ลำดับที่	รูปแบบการแปล	ชื่ออาหารภาษาไทย	ชื่ออาหารภาษาอังกฤษ
ขยายของอาหาร และวิธีการปรุง		แกงส้มชะอมกุ้งสดปลาทุ	Yellow curry with prawn,
		กรอบ, ข้าวสวย	deep fried fish, steamed rice
		ไก่ต้มขมิ้น	Chicken with Clear Turmeric Soup
		กุ้งอบเนย	Casserole Fresh Water Prawn in Butter
		กุ้งใหญ่หนึ่งกระเทียม	Steam Prawns with Garlic
		ต้มยำกุ้งใหญ่	River Prawns Sour Soup
-การอธิบายคำใน ภาษาถิ่น		พล่ากุ้ง	Spicy Prawn Salad with Lemon Grass
		คั่วกลิ้งไก่, เนื้อ	Fried Chicken Beef with Spicy Curry Paste
		เนื้อมปลาคัดฉ่า	Stir Fried Fish Fillet with Spicy Herbs
		น้ำพริกปลาทุ	Thai Anchovy Served with Fried Thai Mackerel and Poached Thai Vegetable

จากตารางที่ 2 จะเห็นได้ว่าโรงแรมที่หนึ่งมีรูปแบบการแปลชื่อเมนูอาหารแบบเพิ่มคำโดยส่วนใหญ่พบการเพิ่มการใช้คำบุพบท เช่น with, in และคำคุณศัพท์ เช่น deep ดังตัวอย่าง ข้าวผัดทูน่าโหระพา = Deep Fried Rice with Tuna Fish and Sweet Basil Leave โดยมีการเพิ่มคำบุพบท with และคำคุณศัพท์ Sweet เพื่อให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจมากขึ้น โดยมีความถี่คิดเป็นร้อยละ 54.22 ขณะที่พบการแปลชื่อเมนูอาหารด้วยการทับศัพท์น้อยที่สุด เช่น ไก่เบตง = Baetong Steamed Chicken คิดเป็นร้อยละ 1.20 จากจำนวนรายชื่อทั้งหมด 83 รายชื่อ

ตารางที่ 3 รูปแบบการแปลคำเรียกชื่อรายการอาหารไทยเป็นภาษาอังกฤษในโรงแรมที่ 2

ลำดับที่	รูปแบบการแปล	ชื่ออาหารภาษาไทย	ชื่ออาหารภาษาอังกฤษ
1	การแปลตรงตัว	กระเพาะปลาผัดแห้ง	Fried Dry Fish Mew
		ปีกไก่ทอด	Fried Chicken Wings
		น่องไก่ทอด	Fried Chicken Legs
		หนังไก่ทอดกรอบ	Fried Chicken Skin
		เม็ดมะม่วงทอด	fried Cashew nut
		แกงเผ็ดเนื้อ-ไก่	Beef or Chicken Hot Curry
		แกงเขียวหวานเนื้อ	Sweet Green Curry Beef
2	การเพิ่มคำ	กุ้งทอดกระเทียมพริกไทย	Fried Prawn with Pepper and Garlic
		ไข่เจียว	Plain Omelet
		แกงป่าเนื้อ-ไก่	Wild Curry with Beef or Chicken
		ซี่โครงหมูทอดกระเทียมพริกไทย	Fried Pork Rib with Pepper and Garlic
		ไก่ผัดเม็ดมะม่วง	Fried Chicken with Cashew Nut
		ปลากะพงทอดกรอบ	Deep Fried Sea Bass
		กุ้งผัดยอดข้าวโพด	Fried Prawn with Top Corn
		กุ้งผัดพริกสด	Fried Prawn with Green Chili
		กุ้งผัดเห็ดสด	Fried Prawn with Mushroom
		กุ้งผัดเปรี้ยวหวาน	Fried Shrimp Sweet and Sour sauce
		ปลากะพงผัดเครื่องแกง	Fried Sea Bass with Thai Style Curry
3	การตัดคำ	ไข่ยัดไส้	Stuffed Omelet

ลำดับที่	รูปแบบการแปล	ชื่ออาหารภาษาไทย	ชื่ออาหารภาษาอังกฤษ
4	การตัดคำ+เพิ่มคำ	ข้าวราดหน้ากะเพราเนื้อ, ไก่ ข้าวราดหน้าหมูกระเทียม พริกไทย ข้าวราดหน้าเปรี้ยวหวานหมู ข้าวราดหน้าไข่เจียวหมูสับ	Fried Beef or Chicken Basil on Rice Fried Pork Garlic Pepper on Rice Fried Pork Sweet Sour Sauce on Rice Minced Pork Omelet on Rice
5	การตีความ การตีความ + การแปลตรงตัว การตีความ + การเพิ่มคำ	เนื้อย่างนำตก ไก่กระเบื้อง ผัดสี่สหาย เนื้อแดดเดียว	Grilled Beef Salad Chicken Minced Spring Roll Fried Assorted Four vegetables Deep Fried Salted Beef
6	การทับศัพท์	น้ำพริกกะปิ	Nampickapi
7	การแปลแบบอื่น ๆ -การเปลี่ยนแปลง ส่วนผสม/ส่วน ขยายของอาหาร และ/หรือเพิ่มคำ -การอธิบายคำใน ภาษาถิ่น	ปลากะพงน้ำแดง ลาบเนื้อหรือลาบหมู	Fried Sea Bass with Green Chili Minced Beef or pork Salad

จากตารางที่ 3 พบการแปลรายชื่ออาหารโดยการเพิ่มคำมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.67 ขณะที่รายชื่ออาหารที่มีการแปลโดยการตัดคำ และการทับศัพท์น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 3.33 ของจำนวนรายชื่ออาหารไทยของโรงแรมที่สองจำนวน 30 รายชื่อ

ตารางที่ 4 รูปแบบการแปลคำเรียกชื่อรายการอาหารไทยเป็นภาษาอังกฤษในโรงแรมที่ 3

ลำดับที่	รูปแบบของการแปล	ชื่ออาหารภาษาไทย	ชื่ออาหารภาษาอังกฤษ
1	การแปลตรงตัว	ข้าวผัดอเมริกัน ก๋วยเตี๋ยวผัด	American fried Rice Fried Noodle
2	การเพิ่มคำ	ข้าวผัดปู, กุ้งหรือไก่ ข้าวอบสับประรด ผัดเผ็ดไก่หรือกุ้ง กุ้งแช่น้ำปลา ผัดคะน้า น้ำมันหอย ไข่เจียวไก่สับ ไข่เจียวเนื้อปู ไก่ต้มขมิ้น ปลากะพงราดพริก ไข่เจียวหอมใหญ่ มะเขือเทศ แกงจืดผักกาดขาววุ้นเส้น และไก่สับ ปลากะพงนึ่งมะนาว ปลากะพงผัดเปรี้ยวหวาน ข้าวคลุกกะปิ แกงส้มกุ้ง, ปลา หรือ รวมมิตร	Fried Rice with Crab meat , Shrimp or Chicken Baked Rice and Pineapple Fried Spicy with Chicken or Shrimp Raw Shrimp in Fish Sauce Stir Fish Endive vegetable with Oyster Sauce Omelet with Chicken Omelet with Crab Meat Chicken Soup with Turmeric Deep Fried Sea Bass with Chili Sauce Omelet with Onion and Tomato Clear Soup with White Cabbage , Vermicelli and Minced Chicken Steamed Sea Bass with Lemon Sea Bass with Sweet and Sour Fried Rice with Shrimp Paste Spicy and Sour with Shrimp , Fish and Sea-food

ลำดับที่	รูปแบบของการแปล	ชื่ออาหารภาษาไทย	ชื่ออาหารภาษาอังกฤษ
3	การตัดคำ	ผัดผักบุ้งไฟแดง ผัดผักรวมมิตร ข้าวผัดน้ำพริกขิงเขียว	Stir Fried Morning Glory Vegetable Stir Fried Mix Vegetable Chilies Paste Fried Rice with Condiment
4	การตัดคำ+เพิ่มคำ	-	-
5	การตีความ การตีความ+การแปล ตรงตัว การตีความ+การเพิ่ม คำ	โปะแตก ปลากะพงแปะชะแกงส้ม ปลากะพงแดดเดียว เนื้อแดดเดียว	Hot Pot with Sea-foods Sea Bass with Spicy Sour Sauce Deep Fried sea Bass Deep Fried Dried Beef
6	การทับศัพท์	ต้มยำกุ้ง , ปลากะพงหรือ ซีฟู้ด	Tom Yam Kung, Plakrapong or Sea-Food
7	การแปลแบบอื่นๆ -การเปลี่ยนแปลง ส่วนผสม/ส่วนขยาย ของอาหารและ/หรือ เพิ่มคำ -การอธิบายคำใน ภาษาถิ่น	ปีกไก่อบเหล้าแดง ลาบเนื้อหรือไก่ พริกแห้ง	Fried Chicken Swing with Red Sauce Chop Beef or Chicken Spicy Baked Shrimp

จากตารางที่ 4 จากรายชื่ออาหารไทยของโรงแรมที่ 3 ทั้งหมด 28 รายชื่อ พบว่า มีการใช้รูปแบบการแปลแบบเพิ่มคำมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 53.57 และไม่พบการแปล รายชื่ออาหารแบบการตัดคำ + เพิ่มคำ การแปลของโรงแรมที่ 1

ตารางที่ 5 รูปแบบการแปลรายชื่ออาหารไทยประเภทเดียวกัน

ชื่อเมนูอาหาร ภาษาไทย	การแปลของ โรงแรมที่ 1	การแปลของ โรงแรมที่ 2	การแปลของ โรงแรมที่ 3
เนื้อแดดเดียว	Deep Fried Dry Beef	Deep Fried Salted Beef	Deep Fried Dried Beef
ข้าวคลุกกะปิ	Deep Fried Rice With Shrimp Paste Served With Sweet Chicken	-	Fried Rice With Shrimp Paste
ปลากุ้ง	Spicy Prawns Salad With Lemon Grass	-	Spicy Baked Shrimp
โปะแตก	Seafood Soup With Basil Leave	-	Hot Pot With Seafood
ข้าวผัดน้ำพริกขิงเรือ	Fried Rice With Shrimp Paste Style	-	Chilies Paste Fried Rice With Condiment
กุ้งผัดเปรี้ยวหวาน	Sweet and Sour Prawn	Fried Shrimp Sweet and Sour Sauce	-
ไข่เจียว	Omelet	Plain Omelet	-
ผัดผักรวมมิตร	Mixed Fried vegetable	-	Stir Fried Mixed vegetable
ไก่ต้มขมิ้น	Chicken With Clear Turmeric Soup	-	Chicken Soup With Turmeric
น้ำพริกกะปิ	Thai Anchovy Paste	Nampickapic	-

ชื่อเมนูอาหาร ภาษาไทย	การแปลของ โรงแรมที่ 1	การแปลของ โรงแรมที่ 2	การแปลของ โรงแรมที่ 3
ผัดผักคะน้า	Stir Fried Kale in	-	Stir Fried Endive
น้ำมันหอย	Oyster Sauce		Vegetable With Oyster Sauce
ไก่ผัดเม็ดมะม่วง	Stir Fried Chicken and Cashew nut	Fried Chicken With Cashew nut	-

จากตารางที่ 5 แสดงการเปรียบเทียบรูปแบบการแปลชื่ออาหารจากเมนูอาหารในภัตตาคารโรงแรมทั้ง 3 แห่ง จำนวน 12 รายชื่อ ตัวอย่างการแปล พล่ากึ่ง ในโรงแรมที่ 1 แปลว่า Spicy Prawns Salad With Lemon Grass และโรงแรมที่ 3 แปลว่า Spicy Baked Shrimp โดยทั้งสองโรงแรมใช้คำศัพท์ที่ไม่เหมือนกันคือ คำว่า Prawn และ Shrimp ซึ่งแปลว่า กุ้ง โดยโรงแรมที่ 1 ได้อธิบายตามส่วนผสมของอาหารและใช้คำบุพพท with ตัวอย่างที่ 2 คือ ไข่เจียว โรงแรมที่ 1 แปลว่า Omelet โดยแปลแบบตรงตัวส่วนโรงแรมที่ 2 แปลว่า Plain Omelet โดยได้เพิ่มคำคุณศัพท์ ตัวอย่างที่ 3 น้ำพริกกะปิ โรงแรมที่ 1 Thai Anchovy Paste แปลในรูปแบบการตัดคำ + เพิ่มคำ ส่วนโรงแรมที่ 2 Nampickapi แปลโดยใช้การทับศัพท์

อภิปรายผลการวิจัย

จากการดำเนินวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลเมนูอาหารจากกลุ่มตัวอย่างนำมาบันทึกโดยเลือกรายการอาหารแบบเจาะจง คือ ประเภทอาหารคาวจำนวน 141 รายชื่อ พบว่ามีการแปลเมนูอาหารทั้งสิ้น 7 รูปแบบ

1. โรงแรมส่วนใหญ่ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้จะทำการแปลแบบการเพิ่มคำอยู่ในระดับมากที่สุด การแปลแบบเพิ่มคำเป็นการแปลที่เพิ่มคำ คุณศัพท์ บุพพท กริยา และ คำสันธาน การเพิ่มคำเหล่านี้สามารถเพิ่มความเข้าใจให้กับนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างมาก เพราะเป็นการบ่งบอกถึงอาหารนั้นมีส่วนประกอบอะไรบ้าง ซึ่งมีความเป็นไปได้ว่ารูปแบบการแปลในลักษณะนี้ทำให้ชาวต่างชาติเข้าใจและเห็นภาพวัตถุดิบที่ใช้ในอาหารมากกว่าการแปลในรูปแบบอื่น

2. การแปลด้วยการการทับศัพท์เป็นการแปลที่ใช้บ่อยที่สุด สาเหตุน่าจะมาจากการที่ชาวต่างชาติ ส่วนใหญ่รู้จักเฉพาะรายชื่ออาหารไทยบางชนิดที่ได้รับความนิยม เช่น ผัดไทหรือต้มยำกุ้ง อีกทั้งในรายชื่ออาหารบางรายชื่อที่ไม่ค่อยได้รับความนิยมมากนัก ส่งผลให้เกิดความยากลำบากในการออกเสียงอ่านตามการถอดเสียง ชาวต่างชาติไม่ทราบรายชื่ออาหารนั้นบ่งบอกถึงลักษณะของอาหารในรูปแบบใด และมีส่วนประกอบอะไรบ้าง

3. ชื่ออาหารภาษาไทยเหมือนกันแต่มีการแปลเป็นภาษาอังกฤษในรูปแบบที่แตกต่างกันในบางโรงแรม ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ประกอบการของแต่ละโรงแรมมีทักษะการแปลที่แตกต่างกัน ดังนั้นการแปลชื่ออาหารครั้งต่อไป อาจจะมีการตั้งรูปแบบที่เหมือนกันเพื่อความเข้าใจตรงกัน และง่ายต่อชาวต่างชาติในการเข้าใจอีกด้วย

หากพิจารณาตามแนวคิดทฤษฎีการแปล คือ การถ่ายทอดความหมายจากภาษาหนึ่งไปอีกภาษาหนึ่ง ดังนั้นการแปลจึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้แปลที่ต้องมีความชำนาญในด้านภาษาไทยและภาษาอังกฤษในการแปล เพื่อให้ผู้อ่าน หรือผู้รับสารเข้าใจในจุดประสงค์ของผู้แปลอย่างถ่องแท้ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ สุพรรณิ ปิ่นมณี (2548) กล่าวว่า “การที่ผู้แปลจะถ่ายทอดความหมาย และรูปแบบการนำเสนอความคิดของต้นฉบับให้ผู้อ่านได้รับรู้ตรงตามเจตนารมณ์ของผู้เขียนจำเป็นจะต้องอาศัยการปรับบทแปล”

สรุปผลการวิจัย

โรงแรมแต่ละแห่งแปลเมนูอาหารเพื่อสื่อให้ลูกค้าชาวต่างชาติเข้าใจลักษณะอาหารในแต่ละเมนู ส่วนใหญ่มีการแปลแบบการเพิ่มคำมากที่สุด เพราะสามารถมองเห็นภาพอาหารนั้นได้ดียิ่งขึ้น การเพิ่มคำในการแปลเมนูอาหารนั้นสามารถบ่งบอกถึงลักษณะและส่วนประกอบของอาหารได้อย่างชัดเจน ขณะที่มีการใช้กลวิธีการแปลแบบทับศัพท์ซึ่งมีการใช้บ่อยที่สุด เนื่องจากชาวต่างชาติบางส่วนไม่รู้จักอาหารไทยที่ไม่ได้รับความนิยมหรือเป็นที่รู้จัก การแปลจึงเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้ผู้รับสารเข้าใจจุดประสงค์ของผู้แปลว่าผู้แปลต้องการสื่อสารเรื่องใด อีกทั้งสามารถทำให้เกิดการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม และเผยแพร่เอกลักษณ์ของอาหารไทยให้กับชาวโลกได้รับรู้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. การวิเคราะห์โครงสร้างภาษาการแปลเมนูอาหารภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ เพื่อนำรูปแบบการแปลให้แก่ผู้ประกอบการตามภัตตาคารในโรงแรมต่าง ๆ นำไปใช้ในการแปลชื่ออาหารครั้งต่อไป ทำให้การแปลเมนูอาหารครั้งต่อไปมีความสะดวกและเข้าใจมากยิ่งขึ้นเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางมาเที่ยวในประเทศไทยเพราะนอกจากนั้นผู้วิจัยคาดว่าภายในอนาคตข้างหน้า อาจมีชาวต่างชาติจำนวนมากเดินทางมาลิ้มลองอาหารไทยจึงเกิดธุรกิจการท่องเที่ยว และช่วยฟื้นฟูเศรษฐกิจภายในตัวด้วย

ข้อเสนอแนะในการดำเนินวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิเคราะห์โครงสร้างภาษาในการแปลชื่ออาหารในรูปแบบเดิม แต่มีการเปลี่ยนรูปแบบการแปลชื่อเมนูอาหารจากภาษาอื่นมาเป็นภาษาไทย ได้แก่ ชื่อเมนูอาหารภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น ภาษามลายู และภาษาอาหรับ เพื่อรวบรวมโครงสร้างภาษาที่นิยมใช้มากที่สุดในการแปลชื่ออาหารภาษาเหล่านั้นมาเป็นภาษาไทย

2. การวิเคราะห์โครงสร้างภาษาอังกฤษในการแปลชื่อเมนูอาหารไทยในภัตตาคารอาหารของโรงแรมในประเทศไทยและต่างประเทศ เพื่อนำมาเปรียบเทียบโครงสร้างภาษาที่นิยมใช้มากที่สุด

เอกสารอ้างอิง

ชนกพร อังศุวิริยะ. (2557). *การวิเคราะห์โครงสร้างคำเรียกชื่ออาหารภาษาไทยท้องถิ่นภาคใต้ของกลุ่มชาติพันธุ์ในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา*. วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 6(1), 17-30.

ปริมา มัลลิกามาส. (2551). *การแปลกับการสอนภาษาอังกฤษ*. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุพรรณิ ปันมณี. (2548). *การแปลขั้นสูง*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อัจฉรา โล่ห์ตระกูล. (2543). *จุดมุ่งหมาย หลักการ และวิธีการแปล=Nature and Method of Translation*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.